

RUND UM BUDAPEST

Mit mutatnak az idegenek a magyar fővárosban

Motto: *Kérem, írja meg, hogy el vagyok ragadtatva Budapestről... A világ legszebb városa — mondta az előkelő idegen.*

Egyszer mégis csak meg kellene tudni, mi a titka a dolognak. Pesti ember ezt nem tudhatja. Igen kézenfekvő módszernek látszott, hogy az ember, mint benszülött, igyekszik mindent elfelejteni, amit Budapestről tud, elmegy az idegenforgalmi társasághoz s miután testben és lélekben átmaszkírozta magát idegenné, vált egy körutazási jegyet...

Az előkelő, faburkolatu csarnokban kényelmes szőlyékben elterpeszkedve angolok, franciák és németek várják a vajsárga Sight-seeing car indulását. Csupa várakozó arc. Egzotikus szenzációkra beállítva. Hallom a beszélgetésükből. Egy-egy elejtett szóból... «Magyárok... Fokosch... Golasch... Nomadok...» És amint kinéznek a Vörösmarty-térre és látják a felfokozott autobus forgalmát, kicsit nem értik a dolgot.

Nincsenek itt sátrak és pillanatnyilag nyereg alatt sem puhítják a húst az utcasarkon... De most belép egy magastermetű, fehérszakállas ur: *egy ősz kuruc vitéz*. Dusan sujtásozott ruhában, a lábán sárga rámás csizma és a csizmán meg-megesendülő sarkantyúk. Az idegenek elálmélkodnak, ah, tehát mégis.

Egy poéta bronzból

A kuruc vitéz fején *Bocskay*-sapka lengő darutollal. Az érdeklődés csak fokozódik, amikor egyszerre csak szablya helyett egy filmrendező kezébe való hangtölcséret ragad meg és lágy, kellemes hangon felszólít:

— Bitte, einsteigen.

A hatás óriási. Mindnyájan megvagyunk illetődve. Mi idegenek. A rendkívül intelligens arcu, kuruc ruhás cicerone rövid nyelvvizsgát tart, melynek eredményeképpen megállapítja, hogy három nyelven fog konferálni. Már kezd is:

— Ez itt a Vörösmarty-tér, a város központja.

Míg a belvárosi templom elé ér az autobus, kicsit meglepődünk, mindenki európai ruhában jár, az emberek udvariasan köszöntik egymást. A templom előtt leszállunk. Benn a nagy hajóban ciceronénk mutogatja a templomot, megjegyzi, hogy a XIII. században épült az egyik része, a harcok folyamán lerombolták és újra felépítették, itt temették el Szent Gerhardt (Gellért), aki a magyarokat saját őszinte meggyőződésükből térítette át a keresztény hitre. A magyarok ősei ugyanis pogányok voltak.

(A mellettem levő német ur csendesen sutogja feleségének: Ahhoz képest, hogy pogányok voltak, elég szép templomokat építettek. Viszont azért Olaszországban szebbeket láttunk. Mi Budapestet akarjuk látni. A Dunapartot.)

A mindenkit elkápráztató Dunapart tündéri fekvésével azonban egyelőre még várat magára. Ugyilátszik a nagyobb hatásemelés kedvéért adagolva kapjuk meg a magyar metropolis eredeti szépségeit. Először még végig kell kocszni a Kossuth Lajos-utcán, majd a Dohány-utcába is belátogatunk, sőt a Mester-utcába (mely arról nevezetes, hogy „messze van”, ezt viszont csak a benszülöttek tudják értékelni).

— Tipikusan szűk utcák — mondja a cicerone.

Ezután a kiskörútból, a nagykörútból, az Üllői-útból és a Calvin-térből kapunk egy kis izelítőt. A Nemzeti Múzeum előtt egy pillanatra megállunk. Kedves vezetőnk, *akinek kurucruháját egy NEP-jelvény is díszíti*, a következőket mondja:

— A Nemzeti Múzeum. 600.000 könyv van benne, Paleontológiai kiállítás. Mineralógiai gyűjtemény, stb. stb.... Különösképp felhívom figyelmüket erre klasszikus oszlopra balfelől, amely a római fórumról való. Mussolini, Itália vezére küldötte nekünk ezt a szobrot és e küldeményével is kifejezte Magyarország és Olaszország között fennálló bensőséges és mély baráti kapcsolatokat.

Európa nagy nemzetének képviselői kicsit feszengve összenéznek, látom rajtuk, hogy Budapestre lennének kíváncsiak, az autobus már

megindul, mikor idegenvezetőnk rámutat Arany szobrára:

— *Ein Poet vom Bronz... Egy poéta bronzból.*

— Arani, Arani, — olvassák három különböző kiejtéssel a Sightseeing car utasai.

A gurmandok országában

Mikor a Ferenc József-híd elé érünk, valaki megszólal:

— Hiszen Budapest külvárosában vagyunk már.

De ebben a pillanatban felmerül a dunaparti kép, a Gellérthegy, a királyi vár, az álméltóság moraja fut végig: gyönyörű! Most nyerte meg Budapest a csatát. Ezzel kellett volna kezdeni. Kossuth Lajos-utca, Dohány-utca, Mester-utca mindenütt van.

Döntő sikert arat a *Gellért-hullámfürdő* és annak a ténynek az emlegetése, hogy Budapesten *400 hőforrás* van. A vendéglő terraszán először csap fel valami különleges morgás az idegenek körében. Az üveglap alá elhelyezett ételkülönlegességeket nézik. Paprikákkal, paradicsomokkal dekorált kocsonyázott halakat, vajsárga jérceszalátákat, alig lehet őket onnan elhuzni. Ez a második egzotikum. Ezt kellene jobban propagálni. A prospektus, amit szétosztogattak közöttünk, *Magyarországot a gurmandok országának nevezi*. És nem a múzeumok országának. A Társadalombiztosító felhőkarcolója földszintes viskó a newyorki Steel Corporation gígaszával szemben. Viszont a kocsonyázott hal, a jércelus és a radioaktív Juventus-forrás, az igen! Itt felcsillognak a szemek. A kis kecskeszakállas francia urat nem is lehet visszatartani. Leugrik a carról és felhajt egy kupica Juventus-vizet.

A királyi várban végigjárjuk a termeket. Vezetőnk a *huszár* szót etimologizálja a Ferenc Józsefről készült olajfestmény előtt:

— Husz az zwanzig, ár az Preis, a földesuraknak husz embert kellett katonának küldeni, de *egy huszárral* és ilyen díszes uniformissal megválthatta a husz embert. Valahogy így van. Nem teljesen értem. De az idegenek még kevésbé. Megtudom azt is, hogy a királyi várat a harcok során hol lerombolták, hol újra felépítették. Dörögtek az ágyuk, bumm, bumm, aztán újra a béke építő korszaka következett. Látom az idegenek arcán, hogy rettentő harcias népek tartanak bennünket. Megtudom, hogy a Halászbástya ősmagyar stílusban épült. *A kupolák a sátormotivumot adják*. Na végre, hogy elértük a sátrat is! A Halászbástya annak idején védelmi vonal volt. A halászok létrával ereszkedtek le, hogy éjszaka halásszanak és hallal ellássák a vár katonai garnizonját. Veszedelemes dolog volt akkoriban a halászat. A levéltárhoz semmi hadiemi lék nem fűződik. Sem a Tudományos Akadémiához. Ezzel szemben nem voltak a Margitszigeten, a Városligetben. Oda csak délután indul az autocar. Azt mondják, mind a kettő nagyon szép. Különösen a Margitsziget. A Duna smaragdja. Egyedül kell megnéznünk.

Az idegenek között legnagyobb sikert az a prospektus aratta, amely *gastronómiai utmutatóul* szolgál az egyik oldalán és a másik oldalán egy nagyon szellemes térképet közöl Magyarország speciális enivalóinak illetőségi helyéről. Például a barackpálinkáról, arról, hogy hol terem a szegedi halászlé.

Este egy budai kocsmában találkoztam a francia házaspárral, amely délelőtt előttem ült az autocarban.

— Gyönyörű város Budapest. Tudja, ez a Dunapart és a csirkepaprikás, sohszem fogjuk elfelejteni...

Kolozs Pál